

Hutba: Halal i haram u praktičnom životu muslimana

Hvala Allahu. Njemu se zahvaljujemo i od Njega pomoć i oprost tražimo. Onoga koga Allah na Pravi put uputi – niko u zabludu ne može odvesti, a onoga koga On u zabludi ostavi – niko na Pravi put ne može uputiti. Svjedočimo da je samo Allah Bog i da je Muhammed Njegov rob i Njegov poslanik. On ga je, uistinu, poslao svjetovima da radosnu vijest donese i da opomene, prije nego što nastupi Smak svijeta.

Poštovana braćo i cijenjene sestre, Milostivi Stvoritelj nas u Časnoj Knjizi opominje:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٦٨﴾ إِنَّمَا يَأْمُرُكُم بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾

“ O ljudi, jedite, od onoga što ima na Zemlji, ali samo ono što je dopušteno i što je prijatno, i ne slijedite šejtanove stope, jer vam je on neprijatelj očevidni! On vas navraća na grijeh i razvrat i na to da o Allahu govorite ono što ne znate. (El-Bekare 168-169.)

Allah džellešanuhu, Stvoritelj vidljivog i nevidljivog svijeta, svemu stvorenom je propisao određeni rok, dao oblik i mjeru, a blagodatima koje je ljudima podario odredio je svrhu i smisao. O tome nam detaljno govori Časni Kur'an: „Nema promjene u Božijem stvaranju“, (Er-Rum 30), ..., A ti nećeš vidjeti da se Allahov zakon promijeni, (El-Feth 23), ! I ne postoji ništa čije riznice ne posjedujemo, a od toga Mi dajemo samo onoliko koliko je potrebno.“(El-Hidžr 21.)

Budući da je sve stvorio s mjerom i s ciljem, Milostivi je ljudima uz mnogobrojne zemaljske blagodati i darove, ipak, uskratio i zabranio određena djela i postupke. Između ostaloga, zabranio nam je konzumiranje jela i pića koja nam samo kratkotrajno mogu donijeti privid zadovoljstva ali nam dugoročno mogu nanijeti samo štetu i nelagodnosti. Tako, zabranom alkohola, Milostivi štiti ljudski rod od stanja pomućenosti uma i razuma, a samim tim štiti ga i od nesreća koje neprestano pogađaju pojedince ogrezle u ovom poroku, kao i druge nedužne ljude koji se nađu u njihovoj blizini.

Kur'anskim zabranama bluda, klevete i ogovaranja nastoji se zaštititi moralni integritet svakog čovjeka. Ljudska čast je neupitna vrijednost i kao takva po riječima Poslanika Muhammeda, a.s., mora biti neprikosnoven, u istoj mjeri kao što su nepovredivi životi i imeci ljudi. Svjedoci smo ličnih i porodičnih tragedija izazvanih povredom ljudske časti. Bračne preljube, ogovaranje i uhođenje, omalovažavanje i ponižavanje ljudi srozavaju čast i dostojanstvo mnogih ljudi, što nerijetko kulminira porodičnim nasiljem i traumama, međuljudskim sukobima i dubokim podjelama u zajednici. Zato je, s vremena na vrijeme, potrebno podsjećati i ukazivati na ugodnost i sigurnost života u svemu što je halal (dozvoljeno) i upozoravati na neizvjesnost, tjeskobu, brigu i poniženje onih koji su se odali haram (zabranjenim stvarima). Abdullah ibn Omer r.a. prenosi da je Poslanik a.s., rekao: „Dunjalu je lijepo uživanje, pa ko ovdje nešto na halal način zaradi i potroši u ono što je dozvoljeno, Allah će ga nagraditi džennetom. A ko ovdje na haram način stiče i troši u ono što nije

dozvoljeno, Allah će ga uvesti u kuću poniženja. Mnogo je onih koji raspolažu Allahovim imetkom na način kojim Allah nije zadovoljan i oni će na Sudnjem danu biti kažnjeni“.

(Bejheki)

Imajući u vidu značaj halala i harama, Islamska zajednica kontinuirano promovira buđenje svijesti o sistemu islamskih vrijednosti i o tome da nije nevažan naš izbor u praktičnim životnim pitanjima. A pred nama je svakog dana mnoštvo izbora: od hrane koju jedemo, hotela u kojem odsjedamo, odjeće koju kupujemo i odijevamo, pa do pitanja izbora koji se odnosi na očuvanje naše životne sredine i poštivanje prava radnika. U tim izborima, musliman će uvijek dati prednost, onome što je, čisto, dozvoljeno i pravedno, jer se takav izbor ne kosi sa principima i vrijednostima njegovog vjerovanja.

Osnivanjem Agencije za halal certificiranje, Islamska zajednica je uložila institucionalni napor da dodatno upozna muslimane i muslimanke sa praktičnom dimenzijom života po halal principima. Bosna i Hercegovina najveće je halal-tržište Jugoistočne Evrope, a Agencija za certificiranje halal-kvalitete izdala je certifikat za sve vodeće brendove u BiH. Trenutno ima više od četiri hiljade bosanskohercegovačkih halal-proizvoda na policama marketa širom BiH. Halal i haram nisu samo pojmovi koji se odnose na šerijatom propisanu hranu, halal i haram nisu samo sinonimi za certifikat koji označava dozvoljene i nedozvoljene proizvode.

Halal i haram su uzvišene praktične vrijednosti koje imaju svoju široku primjenu u skoro svim oblastima našeg ličnog i društvenog života. U savremenom kontekstu života koncept halala podrazumijeva odgovornost za rasipanje prirodnih resursa, otpor izrabljivanju muškaraca, žena i djece, osudu zlostavljanja životinja. Pridržavati se halal načela danas, znači pokazivati poštovanje i osjećajnost prema ljudskom dostojanstvu, prirodi i životinjama. Stoga je potrebno izgrađivati i jačati svijest o halalu, ali i na vrijeme prepoznavati procese i standarde koji pomažu da se takva svijest učvrsti u vjerovanju i donese plodove zdravog i neporočnog života.

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَذَلِكَ نَفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾

“ Reci: ‘ Ko je zabranio Allahove ukrase, koje je On za robove svoje stvorio, i ukusna jela? ‘ Reci: “Ona su za one koji su na ovome svijetu vjerovali isključivo namijenjena na onome svijetu.” Eto tako mi detaljno izložimo dokaze ljudima koji znaju.” (Al-A’raf 32)

Pozivamo muslimane i muslimanke da prošire svoje vidike o halal tržištu i da iskoriste svoja potrošačka prava kako bi se informisali o porijeklu, sadržaju i kvaliteti roba i usluga koje kupuju i koriste. Također, podsjećamo naše čestite proizvođače i poduzetnike da principe svoga poslovanja i kvalitet usluga usklade sa zahtjevima halala, sa normama dozvoljenog sadržanih u načelima islamskog vjerovanja, jer će time steći naklonost i povjerenje kod svojih korisnika. Primjenom halal standarda vjernička srca i savjest biće mirniji zbog saznanja da su u običnim i svakodnevnim poslovima i potrebama pošteđeni šejtanskih haram zamki.

S tim u vezi, pozivamo vas da posjetite Sajam halal-industrije Sarajevo Halal Fair 2019 koji će se od 26. do 28. septembra održati u Kulturno sportskom centru Skenderija u Sarajevu. Radno vrijeme Sajma za posjetitelje je od 10:00 do 19:00 sati. Gospodaru naš, molimo Te da nas opskrbiš halal nafakom i da u našim srcima povećaš ljubav prema svemu lijepom i dozvoljenom.